

2. Ven-Zelderheide: Kleefseweg 87 tot Biesterveld

Huidige situatie en opgave

Dit gebied loopt van de Kleefseweg 87 in westelijke richting tot de kruising met de Biesterveld. De Kleefseweg kent hier een bochtig verloop. Oostelijk van Kleefseweg 85 ligt De Dam. De Dam is in de huidige situatie een constructie die als waterkering dient op de plek waar de Niers en de Schraveltsebeek dicht bij elkaar komen (zie Figuur 2.1). In het verleden werd gedacht dat De Dam een oud waterstaatkundig werk was. Cultuurhistorisch onderzoek heeft echter uitgewezen dat het waarschijnlijk om een oude landengte gaat, die in het verleden is aangetast door afgravingen. De landengte scheidt het Niersdal van de fossiele Rijngeulen, waar nu de Spiekerbeek en Schraveltsebeek liggen. Deze eigenschappen geven het gebied rond De Dam grote cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Zoals ook aangewezen in het “paraplubestemmingsplan kwetsbare gebiedskwaliteiten” van de Gemeente Gennep. Het gebied bestaat verder uit een gevarieerde oeverzone met steilranden en hoge natuur- en cultuurhistorische waarden. Het buitendijks gelegen Niersdal maakt onderdeel uit van het Natuurnetwerk Limburg (NNL).

De Kleefseweg in dit gebied is gelegen op de natuurlijke hoge grond met aan de oostzijde een hoogte van ca. NAP +14,5m aflopend naar ca. NAP +13,9m nabij de Dam. Tot aan de Dam is er in de huidige situatie dan ook geen dijk. Ten zuidwesten van de Dam tot de Hamsebrugweg daalt de Kleefseweg en is over een korte lengte een waterkering aanwezig. Dit is een lage dijk naast de weg met een hoogte van ca. NAP +14,1m.

Zowel de aanwezige dijk, de Dam en een gedeelte van de Kleefseweg ten noorden van de Dam zijn te laag om aan de waterveiligheidsnorm te voldoen. Om hieraan te voldoen is een kruinhoogte van NAP +14,5m nodig. Door het lage achterland ter plekke van de Dam, speelt hier ook een piping-opgave.

De aanwezige ruimte voor verhoging van weg en waterkering is beperkt door de aanwezige bebouwing langs de weg en doordat de Niers op korte afstand ligt. De Dam vraagt vanwege zijn landschappelijke en cultuurhistorische waarden om een zorgvuldige inpassing die recht doet aan deze bijzondere plek.

Figuur 2.1: Zicht in oostelijke richting op de Kleefseweg 85 en de Dam daarachter met rechts de Niers en daartussen de huidige lage dijk.

Ontwerp

Gegeven de krappe ruimte tussen de Niers en de Kleefseweg met lage dijk is gekozen om de Kleefseweg met fietspad op een nieuwe dijk aan te leggen. De Kleefseweg wordt inclusief fietspad verhoogd en vormt tezamen de dijk. Het tracé volgt de flauwe bochten van de Kleefseweg zoals in de huidige situatie. Op een deel van het tracé schuift de Kleefseweg en daarmee de dijk iets op richting de Niers. Dit is noodzakelijk voor een verkeersveilige aansluiting van bestaande inritten op de Kleefseweg. Op deze wijze worden tevens particuliere percelen ontzien. Dit speelt ter hoogte van Kleefseweg 85 en 87 en ten westen van de Dam. Net zoals in de huidige situatie ligt het fietspad aan de noordzijde van de Kleefseweg. De weg en fietspad worden na de dijkverhoging teruggebracht. Ter hoogte van de Dam wordt het achterliggende maaiveld verhoogd. Om te zorgen voor een goede inpassing wordt de maaiveldverhoging aangesloten op de van oudsher aanwezige hoogtes aan weerszijden. Zo wordt recht gedaan aan de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van deze plek.

Ter hoogte van het rioolgemaal nabij de Kleefseweg/Hamsebrugweg wordt een bestaande steilrand aan het Niersdal in het landschap doorgezet en aangesloten op de dijk. Hierdoor ontstaat een logische overgang en wordt het gemaal ingepast. De Hamsebrugweg snijdt hier als een holle weg door deze steilrand. De aansluiting van de Kleefseweg naar de Biesterveld loopt tot slot in een flauwe bocht over de huidige paardenweide in de oksel van de Kleefseweg en de Biesterveld. De piping-opgave wordt hier opgelost met een kleischerm van 1,0m diep in de binnenteen. Ter hoogte van de Hamsebrugweg komt de dijk naast de Kleefseweg te liggen.

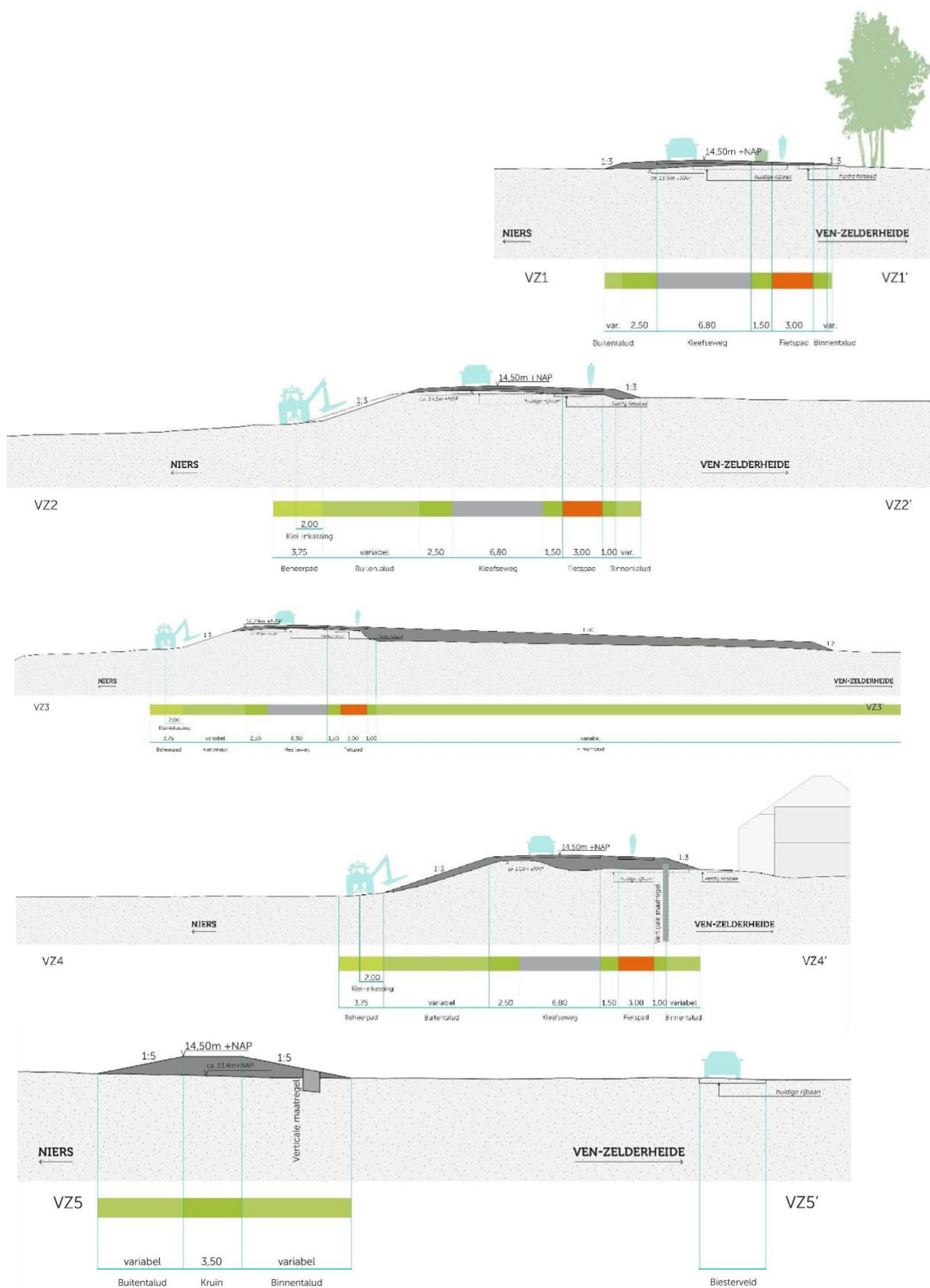

Legenda

Figuur 2.2: Overzichtskartaal Kleefseweg 87 tot Biesterveld

De ontwerphoogte van de kruin van de dijk is NAP +14,5 m. Op de dijk komt de Kleefseweg te liggen, waarbij het fietspad aan de noordzijde blijft liggen. Het profiel is opgebouwd met een breedte van de weg van 6,80m. Dat is gelijk aan de huidige breedte van de weg. Het tweerichtingsfietspad wordt 3m breed. Tussen de weg en het talud richting de Niers is een 2,5m obstakelvrije zone voorzien die tussen de weg en het fietspad 1,5m is. Deze ruimte is nodig voor de veiligheid van de gebruiker van de weg en het fietspad. Regenwater kan hier infiltreren. Tussen het fietspad en het talud van de dijk zit een 1m brede berm. De taluds van de dijk zijn aan weerszijden 1:3 en aan de buitendijkse zijde ligt een klei-inkassing van 2,0m breed. In het oosten zijn de taluds van de dijk aan weerszijden kort waardoor het beheer vanaf de weg en het fietspad plaats kan vinden. Voor en na de Dam is het buitentalud langer waardoor hier een beheerpad in de teen van de dijk nodig is met een breedte van 3,75m. De klei-inkassing van 2m breed onder een helling van 1:10 maakt onderdeel uit van het beheerpad. Het beheerpad loopt door tot aan het gemaal waar het pad aansluit op de Hamsebrugweg

Figuur 2.3: Dwarsprofielen Kleefseweg 87 tot Biesterveld

Aan de binnendijkse zijde ter hoogte van de Dam wijzigt het profiel en wordt een binnenberm met een flauw talud aangelegd (zie Figuur 2.3, profiel VZ-3). Hiermee wordt de vergraven historische landengte tussen Niers en Schraveltsebeek weer hersteld. De berm wordt voorzien van een steilrand aan de kant van de Schraveltsebeek. De ophoging in de binnenberm van de Dam lost hier tevens de piping-opgave op. De inrit naar het bedrijfsgebouw Kleefseweg 85b komt terug op dezelfde plek.

Vanaf de Kleefseweg, direct ten oosten van de bestaande duiker onder de Kleefseweg, komt een inrit voor het beheer van de Schraveltsebeek. Hier wordt ook de pomp-opstellocatie teruggebracht. Met de pomp wordt tijdens hoogwater water vanuit de Schraveltsebeek in de Niers gepompt. Oostelijk van Kleefseweg 85a, tot net voorbij de kruising van de Schraveltsebeek met de dijk, wordt de piping-opgave opgelost met een verticale pipingmaatregel in de binnenteeën van de dijk. Deze pipingmaatregel kan bijvoorbeeld de vorm krijgen van een ondergronds damwandscherm (zie Figuur 2.3, profiel VZ-4). Ten westen van de dam worden drie inritten naar de boerderij (Kleefseweg 85 en 85a), deels op eigen terrein, op hoogte gebracht. Daarnaast wordt de bestaande fietsoversteek teruggebracht.

De dijk sluit vanaf de Kleefseweg met een bocht aan op de Biesterveld en heeft aan weerszijden een flauw talud van 1:5 (zie Figuur 2.3, profiel VZ-5). Hierdoor gaat de dijk op in het landschap en is hij minder zichtbaar. De kruin blijft in breedte beperkt tot 3,5 m. De ontwerphoogte van de kruin is NAP +14,5 m. Zowel binnen- als buitendijks ligt een klei-inkassing van 2,0m breed. Om piping te voorkomen komt er in de binnenteeën een kleischerm van 1,0 m diep. Vanwege de korte taluds vindt het beheer plaats vanaf de kruin. Hier worden twee bomen in het kader van de dijkversterking gekapt. Het rioolgemaal nabij de Hamsebrugweg en de riooloverstort die hier liggen blijven behouden.

Naast de maatregelen voor de dijkversterking die hierboven zijn beschreven zijn aanvullende maatregelen uitgewerkt voor het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Binnen dit traject gaat het concreet om de volgende onderdelen:

- Realiseren struinroutes tussen dorps hart Ven-Zelderheide via beheerpad Schraveltsebeek (samen met een eigenaar van gronden), de Dam, de Hamsebrugweg en de bestaande kano-opstapplaats. Ter hoogte van de Dam wordt in het buitentalud van de dijk een trap gemaakt om het Niersdal te kunnen bereiken, het dalletje van de Schraveltsebeek wordt natuurlijk ingericht; De ruimte tussen gemaal en de nieuwe steilrand wordt ingezet als rustpunt met bankje en aanplant van bomen.

Participatie

Via keukentafelgesprekken en bijeenkomsten zijn omwonenden en grondeigenaren en -gebruikers betrokken. Er is overwegend begrip voor het ophogen van de Kleefseweg. Aanwonenden gaven aan belang te hechten aan behoud van het uitzicht op het Niersdal, de bereikbaarheid van hun percelen en het beperken van de consequenties voor hun percelen. De Kleefseweg wordt deels iets richting Niers verlegd omwille van de verkeersveiligheid. Met als gevolg dat de particuliere percelen niet of minimaal worden geraakt. De bereikbaarheid van de percelen wordt gewaarborgd. Bewoners zijn meegenomen in de maatvoering van de dijk en in de mogelijke consequenties voor hun uitzicht. Daarnaast heeft een bewoner in het oosten van dit deelgebied aangegeven waarde te hechten aan behoud van de bomen aan de noordzijde van de Kleefseweg. Deze bomen blijven behouden.

Afweging

Op het gedeelte waar nu al een lage dijk aanwezig is, is overwogen deze te verhogen in plaats van het verhogen van de Kleefseweg. Deze variant neemt echter beduidend meer ruimte van de Niers in en heeft een grotere impact op het Natuurnetwerk Limburg en een agrarisch perceel. De variant bleek gelijkwaardig qua kosten. In het ontwerp is daarom gekozen voor verhoging van de Kleefseweg, dat voor een uniformere waterkering en een rustiger, logischer beeld zorgt.